

Załącznik do Uchwały Rady Miejskiej w Wołowie

Nr.....z dn.

***Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Uzależnień
dla Miasta i Gminy Wołów na rok 2007***

opracowała: Anna Mądrzycka

Ilekróć w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień jest mowa o:

- 1) G.P.P.i R.P.U. – należy przez to rozumieć Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień,
- 2) G.K.R.P.A. – należy przez to rozumieć Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) Grupa AA – należy przez to rozumieć Grupę Anonimowych Alkoholików,
- 4) Pełnomocniku – należy przez to rozumieć Pełnomocnika Burmistrza Miasta i Gminy w Wołowie do spraw realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, który jest równocześnie Koordynatorem G.P.P.i R.P.U.

WSTĘP

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii jest ustawa z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, natomiast działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych (art. 4¹ ust 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) oraz przeciwdziałanie narkomanii (art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii) należą do zadań własnych gmin.

W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób zagrożonych uzależnieniem,
2. udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy i narkotykowy, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, szkoleniowej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i

- socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii,
 5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
 6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień (art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust.2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii) umożliwia realizację wskazanych powyżej działań. Powołana przez burmistrza Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (art. 4¹ ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) inicjuje zadania ujęte w Programie, natomiast jego realizatorem, zgodnie postanowieniami wynikającymi z zapisu w art. 4¹ ust 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust.4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii jest Urząd Miasta i Gminy w Wołowie.

Dział I

Wprowadzenie

W naszej gminie, tak jak w większości gmin polskich, wytworzyła się kultura używania alkoholu prowadząca często do niebezpiecznych skutków, mogących doprowadzić do zwiększonych ryzyk chorób i zgonów. Częstokroć picie alkoholu i używanie innych środków psychoaktywnych doprowadza do wzrostu liczby wypadków, min. drogowych, zachowań kryminalnych, przemocy w rodzinie oraz przestępstw z jej użyciem. Napoje alkoholowe są odpowiedzialne za około 9 % przypadków zachorowań w państwach Regionu Europejskiego. 40 –60% wszystkich zgonów w Europie spowodowane jest zamierzonymi lub nieumyślnymi uszkodzeniami ciała przypisywanymi konsumpcji alkoholu. Alkohol wywiera negatywny wpływ na życie osób pijących, jak i osób pozostających z nimi w bliskich relacjach, w tym na ich zdrowie, szczęście, życie rodzinne, przyjaźń, pracę, naukę, możliwości zatrudnienia i

finanse. Całe społeczeństwo ponoszą koszty picia alkoholu - są to straty materialne, koszty medyczne, koszty związane z obniżeniem wydajności z powodu różnych zachorowań, spadek dochodów oraz ekonomiczne następstwa przedwczesnej umieralności. (dane pochodzą z Europejskiego Planu Działań Dotyczących Alkoholu na lata 2000 – 2005).

W przeprowadzonych na reprezentatywnej próbie dorosłych Polaków badaniach pn: „Substancje psychoaktywne – postawy i zachowania” ważność problemów społecznych, została sklasyfikowana w następujący sposób:

1. bezrobocie – 87,5%
2. alkoholizm – 51,6%
3. picie alkoholu przez młodzież 53,4%.

Jeżeli chodzi o narkomanię, to jest ona ściśle związana z innymi problemami społecznymi, takimi jak ubóstwo, bezrobocie, prostytutka, przestępczość, bezdomność- jest to wyzwanie cywilizacyjne o zasięgu globalnym. Niesie ze sobą istotne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób infekcyjnych (HIV, żółtaczkę, choroby weneryczne, gruźlica). Ryzyko zgonu wśród narkomanów jest kilkakrotnie wyższe niż w porównywalnej wiekowo całej populacji. „Z badań wynika, iż na terenie województwa dolnośląskiego znacznie częściej uczniowie sięgają po substancje psychoaktywne legalne (leki uspokajające i nasenne), niż po nielegalne (narkotyki). Wśród narkotyków najbardziej rozpowszechnione są konopie indyjskie, następnie amfetamina i heroina do palenia. Uczniowie często eksperymentują, łącząc narkotyki z alkoholem. 14 – 19% badanej młodzieży uważała za bardzo łatwy dostęp do konopi indyjskich, a 7 – 8% do cracku. Uczniowie mają orientację jakie ryzyko niesie za sobą używanie narkotyków. O stopniu ryzyka, według ocen respondentów decyduje bardziej nasilenie używania, niż rodzaj używanej substancji. Narkotyki są powszechnie dostępne. Rozprowadza się je nie tylko na dyskotekach, w klubach, czy prywatkach organizowanych w domu, ale także w szkołach. Szczególnym zainteresowaniem dealerów narkotyków cieszą się szkoły średnie, a duża dostępność narkotyków na jej terenie wskazuje, że rozprowadzaniem zajmują się także uczniowie tych szkół. Najczęstszym motywem sięgania po narkotyki jest ciekawość doświadczenia nowych, nieznanych doznań, co należy łączyć z modą panującą w kręgach młodzieży. Ważnym motywem takich działań jest też chęć integrowania się z grupą, co w przypadku używania przez rówieśników narkotyków wymusza również ich konsumpcję. Niejednokrotnie łączy się to też z presją otoczenia. W decyzji o nie sięganiu po narkotyki dominują motywy wiążące się

z obawą związaną z negatywnymi konsekwencjami „na całe życie” (w tym zdrowotnymi) oraz świadomość tego, że używanie narkotyków prowadzi do utraty wolności.”¹

Na obszarze Miasta i Gminy Wołów zasadnicze problemy dotyczące uzależnień, można poszeregować następująco:

1. szkody występujące u osób pijących alkohol i używających narkotyków
2. szkody występujące u osób żyjących w rodzinach z problemem alkoholowym bądź narkotykowym oraz w ich otoczeniu społecznym
3. łamanie prawa przez osoby będące w stanie odurzenia alkoholowego i narkotykowego

Dział II

Diagnoza

CHARAKTERYSTYKA GMINY

Wołów jest gminą rolniczo-przemysłową.

Powierzchnia gminy 332 km²²

Liczba mieszkańców 23.458, w tym w mieście 12.360 osób

Liczba sołectw wiejskich 37

Budżet na 1 mieszkańca 1.019 zł

Stopa bezrobocia w skali powiatu 23,1%

Struktura zatrudnienia

- sektor publiczny: około 65%
- prywatna działalność produkcyjna: około 35%³

¹ „Raporty wojewódzkie - stan zagrożenia narkomanią 2005. Raport skrócony - województwo dolnośląskie 2005.”; Centrum Informacji o Narkotykach i Narkomanii Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii; <http://www.narkomania.gov.pl/>

² Dane GUS „Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2006 r.”; Informacje i opracowania statystyczne, Warszawa 2006

³ Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
<http://www.umwd.pl/informator/gminy/winsko/charakterystyka.htm>

Zasadnicze problemy społeczne występujące w Gminie Wołów:

- **Bezrobocie** – na terenie Gminy Wołów jest niewiele zakładów produkcyjnych, zakładów sektora prywatnego zatrudniających powyżej 20 pracowników oraz zakładów, które mogłyby zatrudniać absolwentów miejscowych szkół, przed uzyskaniem przez nią szczególnych kwalifikacji zawodowych. Osoby pozostające bez pracy podają często jako przyczynę rezygnacji z podjęcia zatrudnienia niską płacę oferowaną przez pracodawcę.
- **Alkoholizm** - szacuje się, że 2-3 % populacji stanowią osoby uzależnione. Przyjmując to założeniem, mając na uwadze fakt, iż na terenie Gminy Wołów mieszka ok. 22 700 osób łatwo można wyliczyć przypuszczalną liczbę osób uzależnionych – mieści się ona w przedziale 450 – 680 osób. Spośród osób uzależnionych ok. 25-30 % podejmuje leczenie odwykowe – w naszej gminie liczba ta może wynosić ok. 150. Nadużywa alkoholu ok. 15 % populacji, czyli w naszej gminie ok. 3400 osób. Jeszcze liczniejszą grupę stanowią osoby żyjące w rodzinach, w których występuje problem alkoholowy - są to przede wszystkim małżonkowie i dzieci alkoholików. Z powodów kulturowo-społecznych liczba tych osób jest trudna do określenia, w przybliżeniu można jednak szacować, że takich osób jest co najmniej cztery razy więcej niż samych uzależnionych. Rozpiętość wiekowa osób uzależnionych od alkoholu bądź nadużywających alkoholu jest bardzo duża; można stwierdzić, że największą grupę stanowią osoby w wieku produktywnym. Potwierdzają się także tendencje ogólnopolskie do obniżania się wieku inicjacji alkoholowej oraz wzrostu liczby dziewcząt pijących alkohol.
- **„Bezradność życiowa”**.
- **Przemoc w rodzinie** .

Problemy dotyczące używania narkotyków

„Ostatnie oszacowanie liczby narkomanów w naszym kraju, obejmujące także osoby, które nie zostały włączone do systemu sprawozdawczości z lecznictwa, opiera się na wynikach badania zrealizowanego w 2002 r. Wedle tego oszacowania liczba narkomanów mieści się w przedziale 35 000 – 75 000.”⁴ Przyjmując, że ludność Polski w 2002 r. wynosiła 38.218,5

⁴ „Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii za rok 2005”, Ministerstwo Zdrowia, Warszawa 2006 r., s. 17

tys.⁵ odsetek narkomanów w Polsce wynosi od 0,1 % do 0,2 %. Przyjmując te dane można szacować, że na terenie Gminy Wołów liczba narkomanów kształtuje się w granicach 23 – 47 osób.

Z informacji pozyskanych od osób i instytucji bezpośrednio zaangażowanych w pracę z osobami uzależnionymi od narkotyków wynika, że natężenie problemów w grupie osób powyżej 35 r.ż. utrzymuje się na podobnym poziomie; obserwuje się nawet spadek liczby osób w tej grupie, co powodowane jest stopniowym wymieraniem tych osób i minimalnym przyrostem nowych osób.

Dane uzyskane z Sądu Rejonowego w Wołowie dotyczące osób używających narkotyków przedstawiają się następująco:

		Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
NIELETNI	Liczba spraw	2	3*	3*
	Liczba osób objętych nadzorem	1	2*	3*
DOROŚLI	Liczba osób skazanych	14	12*	13*
	Liczba osób objętych dozorem	-	-	6*
Narkomani pod dozorem		-	-	7
Nieletni, którzy mają kontakt z narkotykami		-	-	12

*Postępowania z art. 62 ust. 1 Ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

Decyzją Sądu w 2006 r. umieszczono 2 nieletnich w placówkach MONAR. W latach 2004 – 2006 około 7 osobom ograniczono władzę rodzicielską wskutek m.in. uzależnienia od narkotyków.

W 2006 roku na terenie powiatu wołowskiego odnotowano 5 przypadków zachorowania w następstwie zakażenia HIV u 5 osób, które są uzależnione od narkotyków⁶.

⁵ Dane GUS http://www.stat.gov.pl/dane_spol-gosp/ludnosc/demografia/2004/demografia_04.doc

⁶ Dane Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Wołowie.

Narkotyki w szkole. Wyniki badań własnych.

Szczególny problem stanowi obecność narkotyków w szkołach oraz świadomość młodzieży szkolnej w zakresie narkomanii.

W dniach 20.12.2006 r. - 04.01.2007 r. na terenie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w Gminie Wołów zostały przeprowadzone badania ankietowe uczniów dotyczące zjawiska narkomanii. Badania przeprowadzili nauczyciele i pedagodzy szkolni na prośbę Burmistrza Miasta i Gminy Wołów.

Badaniu poddano łącznie **952 uczniów**:

- **177 uczniów** klas VI **szkoły podstawowej**,
- **496 uczniów gimnazjów** (w tym: 106 z klas I, 160 z klas II i 230 z klas III) oraz
- **279 uczniów szkół ponadgimnazjalnych** (w tym: 140 z klas I, 69 z klas II i 70 z klas III).

Średnia wieku badanych wyniosła 14,8 lat. W badaniu wzięło udział 448 chłopców i 504 dziewczęta; 397 uczniów ze wsi oraz 555 uczniów z miasta.

20,6 % uczniów ze wszystkich szkół zadeklarowało, że kiedykolwiek miała kontakt z narkotykami. Najwięcej, bo 51 % tej grupy uczniów wskazało, że miało to miejsce w wieku 15-16 lat; najmniej – 4,1 %, w wieku poniżej 10 r.ż. Miejscem, w którym mieli kontakt z narkotykami najczęściej wskazywano: u kolegi / koleżanki – 89 wskazań i w dyskotecę – 62 wskazania; najmniej uczniów deklaroowało, że dał im je znajomy – 4 wskazania i mało znana

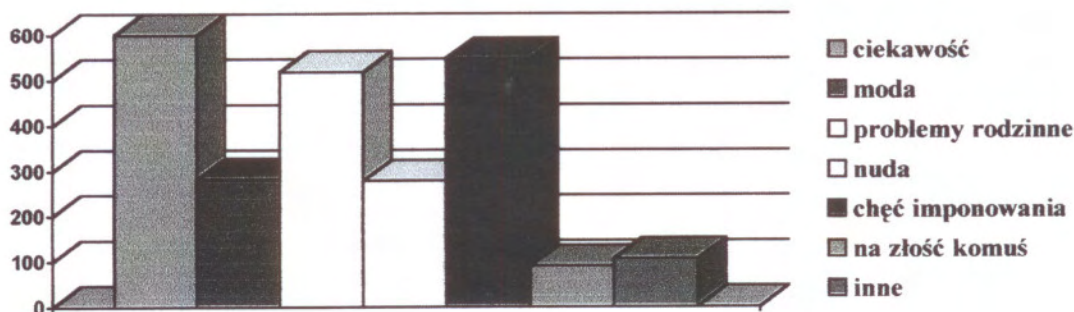
im osoba dorosła – 6 wskazań.

27,9 % badanych uczniów deklaruje, że wie gdzie można kupić narkotyki. Najczęściej wskazywanym miejscem była dyskoteka i szkoła (niekoniecznie własna); wielu z badanych wskazało, że mogą kupić narkotyki od kolegów, znajomych, czy sąsiadów.

Uczniowie zostali również zapytani o formy spędzania przez nich czasu wolnego. Największa liczba wskazań dotyczyła spotkań z przyjaciółmi, korzystania z komputera oraz oglądania telewizji; najmniej wskazań dotyczyło przebywania na podwórku bez konkretnego celu.

25,3 % badanych zadeklarowało, że znana jest im cena narkotyków. 29,4 % uczniów odpowiedziało, że ich koledzy / koleżanki zażywają narkotyków. Najczęściej wymienianym narkotykiem była marihuana oraz, w mniejszym stopniu amfetamina. Pojawiały się również odpowiedzi dotyczące: haszyszu, ecstasy, heroina, grzyby halucynogenne, a także kokainy. Brak było odpowiedzi dotyczących wacowania kleju, czy też używania innych substancji wziewnych.

Odpowiedzi dotyczące powodów, dla których młodzież używa narkotyków ilustruje poniższy wykres.

Na podstawie analizy przeprowadzonych badań można zauważyć pewne różnice w sposobie postrzegania zjawiska narkomanii przez uczniów na poziomie poszczególnych szkół. Natężenie problemu kształtuje się również w sposób zróżnicowany na poszczególnych etapach kształcenia.

1. Uczniowie klas VI szkół podstawowych deklarują kontakt z narkotykami w najmniejszym stopniu w całej próbie. Ich wiedza na temat narkomanii oparta jest w największym stopniu o mity, o wiedzę potoczną, fragmentaryczną, być może przekazywaną przez kolegów. Wiedza ta jest w pewnym stopniu nacechowana lękiem, obrazem narkomana, jako złego człowieka, przebywającego w ciemnym zaułku, z strzykawką przy ręce i stanowiącego zagrożenie dla innych, zdrowych ludzi. Uzależnienie od narkotyków postrzegają jako

ogromne zagrożenie dla funkcjonowania człowieka, prowadzące do zgonu lub poważnego zagrożenia dla życia; osoby, które decydują się na użycie narkotyków, to dla przeważającej części tej kategorii respondentów osoby nierozsądne, wręcz głupie. Większość uczniów klas VI nie zna miejsc, gdzie można kupić narkotyki. W gronie ich kolegów wskazują stosunkowo mało osób zażywających narkotyki. Niektórzy tej kategorii respondentów deklarują jako narkomana osobę spożywającą alkohol lub palącą papierosy.

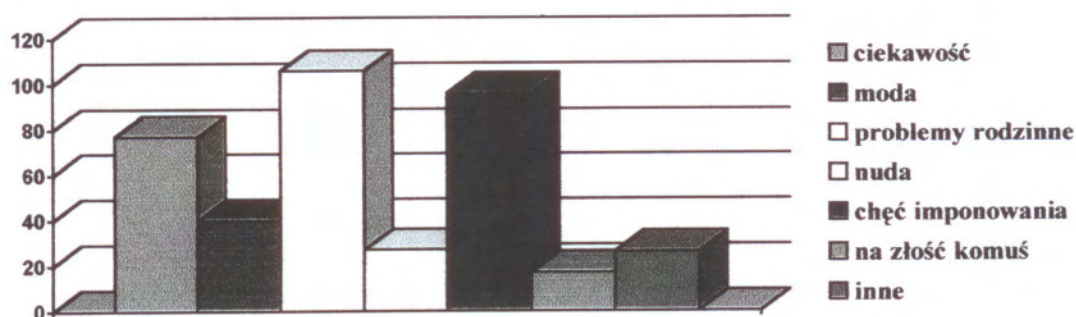
Badaniom poddano 177 uczniów – 89 chłopców i 88 dziewcząt. 67 uczniów pochodziło ze wsi, pozostałych 110 z miasta. Średnia wieku badanych uczniów wyniosła 12,14 lat.

Z badanej kategorii tylko 2,8 % (5 uczniów) podało, że miało kontakt z narkotykami.

13,6 % uczniów klas VI wie, gdzie można kupić narkotyki. Najczęściej wskazywanym miejscem były dworce PKP i PKS, dyskoteki i Gimnazjum w Wołowie. Uczniowie zapytani o formę spędzania czasu wolnego, najliczniej wskazywani na spotkania z przyjaciółmi (122 wskazań), oglądanie telewizji (105 wskazań) oraz spędzanie czasu przy komputerze (91 wskazań); najmniejsza liczba wskazań dotyczyła przybywania na podwórku bez konkretnego celu (33).

12,4 % badanych uczniów zna cenę narkotyków. 8,5 % uczniów wskazało, że ich koledzy używają narkotyków, podając łącznie, że jest to grupa 38 osób; większość badanych nie wie jakich narkotyków zażywają ich koledzy. Ci którzy wskazali ich rodzaj, najczęściej mówili o marihuanie.

Uczniowie zostali zapytani również zapytani o przyczynę zażywania przez ludzi narkotyków. Najwięcej wskazań dotyczyło problemów rodzinnych (106), najmniej nudy (27).

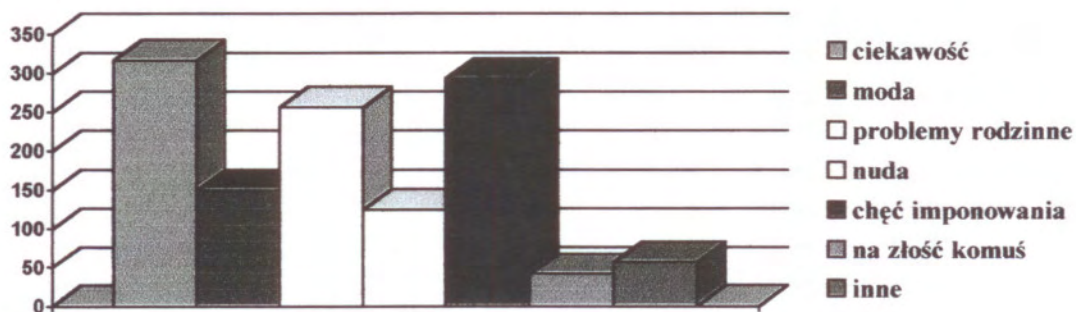
2. Badani gimnazjaliści liczniej niż ich młodszy koledzy wskazali, że mieli kontakt z narkotykami (12,5 %). 51,6 % z tej grupy miała pierwszy kontakt z narkotykami w wieku

13-14 lat, a 35,5 % - w wieku 15-16 lat. Wśród miejsc, w których nastąpił ten kontakt najliczniej wskazywali odpowiedzi u kolegi / koleżanki (18 wskazań) i na dyskotecę (15 wskazań).

23,2 % uczniów gimnazjum wie, gdzie można kupić narkotyki. Najczęściej wskazują na następujące miejsca: dyskoteka, dworzec PKP, PKS, szkoła i u dilerów (również pod szkołami).

Definiując narkomana gimnazjaliści w bardzo dużej liczbie stawiali go w złym świetle, ich wypowiedzi miały negatywny wydźwięk: „Psychopata bez przyszłości i z zmarnowanym życiem.”, „Chce zaszpanować; nie może poradzić sobie z życiem.”, „Złodziej”, „Zły człowiek.”, „Jest bezmyślny; bierze, bo sprawia mu to przyjemność.”, „Frajer, głupek.”. Również wielu uczniów postrzega narkomana jako osobę uzależnioną, potrzebującą pomocy, mającą problemy w życiu. Na podstawie odpowiedzi na pytanie „Kim według Ciebie jest narkoman?”, można stwierdzić, że młodzież gimnazjalna jest większym stopniu, niż uczniowie klas VI szkół podstawowych świadoma realnych zagrożeń wynikających z zażywania narkotyków (uzależnienie, degradacja, zły stan zdrowia, problemy życiowe). Sam fakt zażycia narkotyku wiąże z wpadnięciem w nałóg. Postrzegają narkomanów jako ludzi żyjących często wokół nich, niewiele różniących się wyglądem od innych, mających poważne problemy. Częściej deklarują konieczność pomocy tym ludziom.

19 % badanych gimnazjalistów zna cenę narkotyków. 21,8 % stwierdza, że ich koledzy lub koleżanki zażywają narkotyki. Zapytani o powody zażywania narkotyków przez młodzież w większości wskazywali na ciekawość oraz problemy rodzinne.

Średnia wieku badanych gimnazjalistów wyniosła 14,4 lat. W badaniu wzięło udział 241 chłopców i 255 dziewcząt. 208 uczniów pochodziło ze wsi, a 288 z miasta.

3. W kategorii uczniów szkół ponadgimnazjalnych, aż 46,2 % zadeklarowało, że miało kontakt z narkotykami. 60,5 % z tej grupy miało kontakt z narkotykami w wieku 15-16

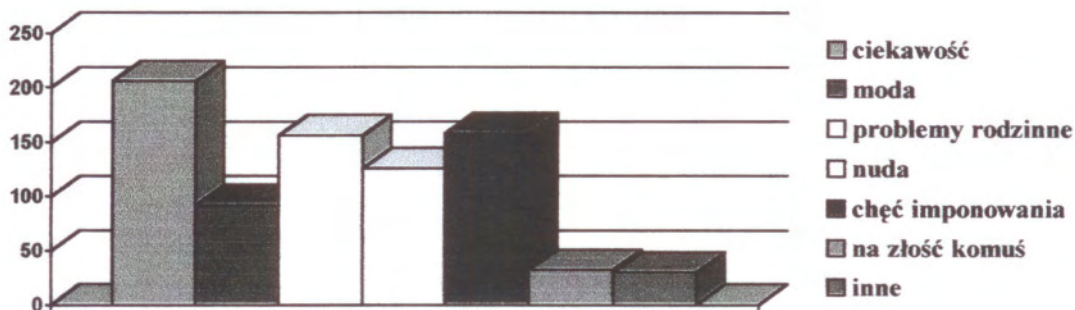
lat. W granicznych kategoriach wieku, odpowiednio kontakt ten miało: 17 % w wieku 13-14 lat i 15,5 % w wieku 17-18 lat. Analogicznie do poprzedniej kategorii badanych miejscami najczęściej wskazywanymi, jako te, w których nastąpiła ten kontakt były: u kolegi/koleżanki (71 wskazań) i dyskoteka (47 wskazań).

W omawianej kategorii uczniów również największy odsetek (45,9 %) uczniów zna miejsca, w których można kupić narkotyki. Podobnie, jak młodsi koledzy wskazują, że są to dyskoteki i szkoła, jednak bardzo często w tej kategorii pojawia się odpowiedź „od znajomych”; pojedynczo występuje wskazanie na dworce PKP lub PKS.

W sposobie postrzegania narkomana, wśród młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych charakterystyczne jest to, że wielokrotnie powtarzają się odpowiedzi typu „Jest zwyczajnym człowiekiem” oraz „Ten, kto zażywa narkotyki oprócz ... (np. marihuany)” lub „... zażywa je już długo, stale je zażywa”. Mniej odpowiedzi ma negatywny wydźwięk; częściej wskazują na problemy tej osoby, konieczność pomocy jej.

45,2 % młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych zna cenę narkotyków. 56,3 % stwierdza, że ich koledzy i koleżanki zażywają narkotyki. Z badanych kategorii wskazują na najbardziej zróżnicowany katalog stosowanych środków. Częściej niż w pozostałych kategoriach, w tej pojawia się amfetamina, haszysz, kokaina oraz inne. Dominuje, podobnie jak w poprzednich marihuana.

Najliczniej wskazywane powody zażywania narkotyków, to : ciekawość, chęć imponowania i problemy rodzinne.

Jedynie w omawianej kategorii pojawiły się licznie dodatkowe stwierdzenia „dla zabawy”, „dla przyjemności”, „aby pomóc sobie w nauce”.

Średnia wieku badanych uczniów w tej kategorii wyniosła 16,98 lat. Ankiety wypełniło 118 chłopców i 161 dziewcząt; 122 uczniów ze wsi i 157 z miasta.

Problemy dotyczące używania alkoholu.

W roku 2006 w Poradni Odwykowej Przychodni Rejonowo-Specjalistycznej w Wołowie podjęły leczenie 162 osoby z powiatu wołowskiego, w tym z gminy Wołów – 88.

W tej grupie:

- 39 pacjentów to ci, którzy pierwszy raz w swoim życiu podjęli leczenie odwykowe
- 20 z nich to kobiety, a 68 to mężczyźni
- 29 osób zamieszkuje na wsi, 59 w mieście
- 22 osoby zostały zobowiązane poprzez postanowienie sądowe do terapii i podjęły leczenie, a 66 pacjentów podjęło terapię dobrowolnie
- 7 osób mimo zobowiązania sądowego nie zdecydowało się na leczenie.

W 2006 r. G.K.R.P.A. przyjęła 103 wnioski o wszczęcie postępowania w sprawie osoby nadużywającej alkoholu. Spośród tej liczby: 32 wnioski wpłynęły z Komendy Powiatowej Policji w Wołowie, 16 wniosków złożył Sąd Rejonowy w Wołowie, 28 wniosków przekazał M.O.P.S., 2 wnioski były sporządzone przez zakład pracy, 1 wniosek przez sąsiada osoby zgłaszanej; 24 wnioski zgłosiły rodziny osoby uzależnionej. Kilka ze złożonych wniosków dotyczyło tej samej osoby, składane były niezależnie od siebie. Znaczny odsetek spraw zgłaszanych do G.K.R.P.A. dotyczy zarówno kwestii nadmiernego spożycia alkoholu, jak i zjawiska przemocy domowej stosowanej przez osobę, której dotyczy zgłoszenie. Na podstawie badań przeprowadzonych przez Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego można stwierdzić, że blisko 80 % żon i partnerek alkoholików doznaje przemocy ze strony męża lub partnera. Pamiętać należy, że przemoc domowa może występować w związku z alkoholem również wtedy, gdy uzależnienie od alkoholu nie zostało jeszcze zdiagnozowane. Decyzją Komisji skierowano 19 wniosków do Sądu Rejonowego o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W wyniku prowadzonych działań interwencyjno – motywujących: 7 osób

zobowiązało się do udziału w spotkaniach Grupy AA, 5 do zgłoszenia się na indywidualną rozmowę z terapeutą uzależnień, 49 osób do podjęcia dobrowolnego leczenia w Poradni Odwykowej, a 5 osób zdecydowało się do udziału w zajęciach grupy terapeutycznej. Komisja podjęła decyzję o skierowaniu 27 osób na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Dalsze postępowanie w stosunku do tych osób jest uzależnione od zaleceń biegłych przeprowadzających badanie. W ramach Punktu Konsultacyjnego na bieżąco udzielano porad osobom zgłaszającym się po pomoc.

Z danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Wołowie wiadomo, że w 2006 r. zatrzymała 32 nietrzeźwych nieletnich. 54 osoby dorosłe zostały zatrzymane do wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych (liczba osób a nie zatrzymań), natomiast 47 osób dorosłych zostało odwiezionych do izby wytrzeźwień (w tym dwie kobiety). Policja przeprowadziła 175 interwencji w przypadkach przemocy domowej, w tym w 162 sprawach był nietrzeźwy. Przemocą w rodzinie zostało dotkniętych 263 osoby, w tym: 158 kobiet, 19 mężczyzn, 56 dzieci w wieku do 13 lat, 30 dzieci w wieku powyżej 13 lat. Pod wpływem alkoholu popełniono 295 przestępstw. Za prowadzenie samochodu w stanie nietrzeźwym zatrzymano 85 praw jazdy, doszło do 14 wypadków samochodowych z udziałem nietrzeźwych kierowców, innych wypadków drogowych z udziałem nietrzeźwych było 6.

Sąd Rejonowy Wołowie w 2006 r. ograniczył władzę rodzicielską w 6 sprawach, gdzie powodem wydania orzeczenia było nadużywanie alkoholu przez rodziców - toczą się jeszcze 2 sprawy w tym samym zakresie. Odnośnie umieszczenia dzieci w rodzinie zastępczej z powodu nadużywania alkoholu przez rodziców toczy się jedna sprawa, natomiast wydano 2 orzeczenia w przedmiotowej sprawie. Liczba postępowań trwających lub zakończonych w sprawach nieletnich wywodzących się z rodzin alkoholowych, dot. demoralizacji, czynów karalnych itp. wynosi 16. W roku 2005 Sąd Rejonowy w Wołowie zobowiązał 4 osoby z terenu Gminy Wołów do podjęcia leczenia odwykowego w warunkach stacjonarnego oddziału leczenia odwykowego, natomiast do leczenia w poradni leczenia uzależnień - 6.

Z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wołowie w roku 2006 korzystało 85 rodzin, objętych nią z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej

jednego członka rodziny – na ten cel przeznaczono 117 626 zł.

W każdej szkole naszej Gminy realizowane są programy profilaktyczne, obejmujące problematykę szeroko pojmowanych uzależnień (alkoholizm, narkomania, netoholizm, nikotynizm), jak i zagadnienia z kręgu agresji, przemocy, umiejętności komunikowania się w grupie - obejmują one wszystkich uczniów.

Dział III

Zasoby

Przy placu Szkolnym 2 w Wołowie funkcjonuje Centrum Profilaktyki Uzależnień - ma tam swą siedzibę Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W lokalu tym mieszczą się Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków i członków ich rodzin oraz biuro Komisji; odbywają się posiedzenia G.K.R.P.A. oraz spotkania grup dla osób uzależnionych i współuzależnionych (w sumie cztery grupy). Raz w tygodniu mają miejsce spotkania grupy socjoterapeutycznej dla młodzieży.

W Punkcie Konsultacyjnym zatrudnieni są wykwalifikowani specjaliści. Członkowie G.K.R.P.A. są przeszkoleni w zakresie zadań komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych. 35 osób z terenu naszej Gminy, zajmujących się zawodowo pomaganiem innym (policjanci, kuratorzy sądowi, pedagodzy szkolni, pracownicy socjalni, członkowie G.K.R.P.A) zostało przeszkolonych w ramach realizacji procedury Niebieskiej Karty, mającej służyć zjawisku przeciwdziałania przemocy.

W obszarze realizacji zadań Gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Gmina współpracuje ze szkołami i innymi placówkami oświatowo-wychowawczymi mieszczącymi się na terenie naszej Gminy, MOPS-em, Policją, Sądem, Poradnią Odwykową, ZHP, OSiR-em. Liczna grupa nauczycieli pracujących w szkołach na terenie Gminy Wołów (ok. 70) jest przeszkolonych w zakresie prowadzenia różnych form działalności profilaktycznej.

Na terenie Gminy Wołów funkcjonuje 8 świetlic środowiskowych opiekuńczo – wychowawczych (jedna w Wołowie a 7 na wioskach: Bożeń, Stary Wołów, Lubiąż, Mojęcice, Prawików, Gliniany i Stobno), uczęszczają na odbywające się tam zajęcia

wszystkie zainteresowane dzieci - w sumie jest ich ok. 180.

DZIAŁ IV

Źródła finansowania GPPiRPU

Źródłem finansowania zadań G.P.P.i R.P.U. są środki finansowe z budżetu gminy, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (art. 18[2] Ustawy o wychowaniu w trzeźwości). Zgodnie z wymienionym artykułem dochody z opłat uzyskiwanych za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych gminy mogą przeznaczać wyłącznie na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Przewidywana wysokość środków przeznaczonych na realizację G.P.P. i R.P.U. w 2007 roku - 190 000 zł.

Dział IV

Zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

§ 1

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami.

1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego w Centrum Profilaktyki Uzależnień.
2. Prowadzenie zajęć dla osób uzależnionych w Centrum Profilaktyki Uzależnień.
3. Dalsze umożliwianie funkcjonowania w Centrum Profilaktyki Uzależnień grup AA.
4. Zatrudnienie psychologa oraz konsultanta.

5. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych, staży i superwizji dla pracowników leczenia odwykowego, podnoszących kwalifikacje w zakresie pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi oraz ofiarami przemocy w rodzinie.
6. Opłacenie kosztów biegłych powołanych do orzekania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
7. Zakup oraz dystrybucja materiałów edukacyjno-informacyjnych (książki, broszury, ulotki i in.).

§ 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie.

1. Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego w zakresie pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy.
2. Współpraca z placówkami udzielającymi pomocy dzieciom.
3. Organizacja szkoleń dotyczących problemu przemocy domowej.
4. Wspieranie działań i programów związanych z opieką psychologiczną i prawną dla rodzin dotkniętych problemem przemocy.
5. Merytoryczne wsparcie grupy dla osób współuzależnionych.

§ 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Realizacja na terenie szkół oraz innych placówek oświatowo - wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
2. Realizacja szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą używającą narkotyków i alkoholu lub wywodzących się z rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy, rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla pedagogów i psychologów.

3. Prowadzenie istniejących i utworzenie nowych świetlic środowiskowych opiekuńczo – wychowawczych i zatrudnianie wychowawców w świetlicach.
4. Dożywanie dzieci uczestniczących w zajęciach świetlic środowiskowych.
5. Prowadzenie grupy socjoterapeutycznej i zatrudnienie osób do jej prowadzenia.
6. Dofinansowanie kosztów obozu terapeutycznego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, uczestniczących w zajęciach świetlic środowiskowych, ~~w wysokości do 90% kosztów~~. Decyzję dot. wysokości dofinansowania oraz co do uczestników, którym to dofinansowanie zostanie przyznane, podejmuje Burmistrz w oparciu o opinię G.K.R.P.A.
7. Tworzenie warunków do powstawania alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez organizację różnorodnych profilaktycznych zajęć sportowych, oświatowych, i innych.
8. Realizacja programów pomocy dla młodzieży używającej napojów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych.
9. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, będących integralną częścią programów profilaktycznych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży z grup ryzyka.
10. Kreowanie warunków przyczyniających się do zaspokajania potrzeb, których realizacja pomagalaby w powstrzymaniu się od przyjmowania narkotyków i spożywania alkoholu, m.in. poprzez prowadzenie różnorodnych programów sportowych oraz stymulowanie różnego typu lokalnych imprez sportowych, inicjujących zdrową rywalizację oraz propagujących trzeźwy styl życia. Programy mogą być realizowane w środowisku szkolnym i pozaszkolnym. Dopuszcza się możliwość dofinansowania lub sfinansowania ze środków G. P. P. i R. P. U. budowy lub modernizacji obiektów sportowych, których powstanie jest warunkiem maksymalizacji skuteczności najlepszych środowiskowych programów profilaktycznych.
11. Promocja lokalnych imprez bezalkoholowych, m.in. organizacja koncertów dla młodzieży, festynów, dyskotek, zawodów sportowych jako propagowanie zabawy bez środków psychoaktywnych, przy wykorzystaniu instytucji gminnych takich jak: szkoły, Ośrodek Sportu i Rekreacji, Wołowski Ośrodek Kultury i in.
12. Prowadzenie działalności informacyjno - edukacyjnej skierowanej do rodzin, w których występują problemy uzależnień (zakup książek, broszur; informacje w gablotach różnych instytucji i in.).

13. Podejmowanie działań edukacyjnych dla rodziców z obszaru profilaktyki uzależnień.
14. Prowadzenie stałego systemu informacji na temat podejmowanych działań i dostępnych form pomocy.
15. Organizowanie lokalnych kampanii edukacyjnych i współdziałanie w kampaniach ogólnopolskich.
16. Tworzenie warunków do prawidłowego funkcjonowania punktu konsultacyjnego ds. narkomanii (m. in. zatrudnienie konsultanta, zakup niezbędnych pomocy, materiałów itp.).

§ 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

1. Wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji konkretnych przedsięwzięć z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
2. Dalsze funkcjonowanie w Centrum Profilaktyki Uzależnień grupy wsparcia dla osób współuzależnionych.
3. Współfinansowanie i finansowanie organizacji pozarządowych, realizujących G.P.P.i R.P.U.

§ 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym oraz występowanie do sądu w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Monitorowanie przestrzegania przepisów dot. zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych określonych w art. 13¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Monitorowanie przestrzegania przepisów dot. zakazu sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim, nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw określonych w art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Dział V

Działalność organizacyjna

1. W celu zapewnienia prawidłowego realizowania założeń Programu:
 - a) dokonuje się zakupu niezbędnego sprzętu, materiałów i pomocy oraz finansuje powstawanie i funkcjonowanie bazy do prowadzenia profilaktycznych zajęć oświatowych, sportowych i innych.
 - b) opłaca się koszty najmu (czynsz), eksploatacji i utrzymania (sprzątanie) pomieszczeń Centrum Profilaktyki Uzależnień (gaz, energia elektryczna, woda, telefon, ewentualne remonty).
 - c) finansuje się koszty wynagrodzeń oraz podróży służbowych osób uczestniczących w realizacji G.P.P.i R.P.U.
 - d) finansuje się udział osób uczestniczących w realizacji G.P.P.i R.P.U. w różnych formach kształcenia, konferencjach i naradach.

Dział VI

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych

1. Członkom G.K.R.P.A. przysługuje wynagrodzenie za:
 - prace związane z inicjowaniem, opiniowaniem i monitorowaniem realizacji G.P.P. i R.P.U.,
 - opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
 - kontrolę przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie upoważnienia Burmistrza,
 - podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,

2. Udział w pracach Komisji potwierdza się podpisem na liście obecności na posiedzeniu.
3. Za prace określone w punkcie 1 ustala się wynagrodzenie w wysokości 200 zł miesięcznie, które przysługuje członkowi Komisji za udział we wszystkich posiedzeniach w danym miesiącu.
4. W przypadku nieobecności na wszystkich posiedzeniach Komisji w danym miesiącu wysokość miesięcznego wynagrodzenia dla poszczególnych członków Komisji jest obliczana na podstawie algorytmu:

$$W = 200(1 - L_{nb}/L_k)$$

W- wysokość wynagrodzenia

L_{nb} – liczba nieobecności na posiedzeniach Komisji w danym miesiącu

L_k – liczba posiedzeń Komisji w danym miesiącu

5. Na wniosek Przewodniczącego GKRPA Burmistrz zatwierdza wynagrodzenie do wypłaty.